

เกิดความเข้าใจง่าย และจัดประกาศผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ ออกแถลงการณ์ผ่านช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียของศูนย์ ในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลามให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป รวมไปถึงกลุ่มต่างศาสนิกให้ได้ รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้รับข้อมูลสามารถนำไปปฏิบัติตามหลักการอิสลามที่ได้กำหนดไว้ เป็นการขจัด สื่อร้าย ขยายสื่อดี และลดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุดจากข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม

คำสำคัญ : กลไกการสร้างเครือข่าย ข่าวปลอม อิสลาม

*Mechanism to Build Network of Islamic Fake News Monitoring Centers
to Reduce Impacts on Muslims' Lifestyles in Thailand*

*Nabavee Serpa¹, Ismail Raob², Jaruwat Songmuang³, Saifuddeen Yeana⁴,
Muhammadsofree Baru⁵*

¹ M.ed. (Educational Sciences and Innovation Management Learning), Faculty of Education, Fatoni University

²Ph.D. (Statistics & Research Methodology), Lecture of Educational Sciences and Innovation for Learning Management Program, Faculty of Education, Fatoni University

³Ph.D. (Leadership & Innovation in Educational), Lecture of Educational Sciences and Innovation for Learning Management Program, Faculty of Education, Fatoni University

⁴M.ed. (Educational Sciences and Innovation Management Learning), Faculty of Education, Fatoni University

⁵B.a. (Information Management), Master Student, Department of Educational Sciences and Innovation for Learning Management, Faculty of Education, Fatoni University

Abstract

This study aims to establish mechanism and a network of Islamic Fake News Monitoring Center (IFMC). 3 groups of participants participated in this study: 1) a group of associated network monitoring online Islamic news, 2) a group of associated advisory network of IFMC for information approval, and 3) a group of safe and creative media producer network. All three groups have signed Memorandum of Understanding (MoU) to collaborate with IFMC: Islamic Fake News Monitoring Center.

The results showed that the mechanism of establishment of IFMC is initiated from a group of associated network monitoring online Islamic news by, reporting information or evidence of Islamic fake news through website or social media of the center. The IFMC, then, sent those information or evidence to committee and advisory group to investigate, examine and approve based on the Holy Quran and Hadith. The approved news is sent to a group of safe and creative media producer network including Islam Nara, White Channel, FTU TV, and Thailand Narathiwat Radio to create various and understandable forms of

media. Lastly, those approved news are published on IFMC website and social media to present the fact or fake news to Muslim and non-Muslim community. These allowed them to comply with Islamic principle and reduce the impacts occurred from Islamic. Fake news.

Keywords : Mechanism to build network, Fake News, Islam

บทนำ

สื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันมีประโยชน์ในการช่วยให้เรา สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ ง่ายตายและรวดเร็ว ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ผู้บริโภคข่าวสารมีวัตถุประสงค์ เพื่อรับทราบความเคลื่อนไหว เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างสูง เนื่องมาจากว่าในแต่ละวันมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายจึงเป็นผลให้แต่ละ บุคคลจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามหรืออ่านข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น facebook Instagram Line ฯลฯ เนื่องจากมีความรวดเร็วในการกระจายข่าวอันจะทำให้บุคคลต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคสามารถรับทราบความ เคลื่อนไหวของ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที (บุปผา เมฆศรีทองคา และขจรจิต บุณนาค, 2557)

ปัจจุบันปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นจากการพึ่งพาสื่อสังคมออนไลน์ในการบริโภคข้อมูลข่าวสารมาก จนเกินไป เชื่อข่าวสารทั่วไปรวมถึงข่าวลือข่าวปลอมต่าง ๆ บนเฟซบุ๊กและโซเชียลมีเดีย นั้นถูกนำมาเผยแพร่ โดยไม่คำนึงว่าข้อมูลดังกล่าวนั้นมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด เพราะข่าวสารบนเฟซบุ๊กและโซเชียลมีเดีย นอกจากถูกเผยแพร่โดยสื่อมวลชนกระแสหลักที่หันมาหา เพจเฟซบุ๊กเพื่อเพิ่มช่องทางสื่อสารข่าวให้มากขึ้น ยัง มีการเผยแพร่ข่าวสารได้โดยผู้ใช้งานเฟซบุ๊กทั่วไปได้เช่นกัน (ศศิธร ยูวโกศล และดวงกมล ชาติประเสริฐ, 2553)

ดังนั้นผู้ส่งสารจึงสามารถดัดแปลง แก้ไขเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร บิดเบือนข้อเท็จจริงของอิสลามก่อน ส่งออกไปจนทำให้เกิดข่าวปลอม (Fake News) บนสื่อสังคมออนไลน์ที่เกี่ยวกับอิสลาม ทำให้ผู้คนที่ได้รับ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข่าวปลอมเกี่ยวกับอิสลามได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็วจนนำไปสู่ความเข้าใจผิดในศาสนา อิสลาม บางครั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นข่าวปลอมอาจจะนำมาซึ่งเหตุการณ์ความรุนแรงจนเกิดความสูญเสีย อัน เนื่องมาจากผู้รับข่าวสารไม่มีการคัดกรองข้อมูลและไม่มีหน่วยงานคัดกรองข้อมูลข้อเท็จจริงให้กับประชาชน

ผลกระทบที่มองไม่เห็นจากอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียในประเทศไทยมีข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม อยู่บนเฟซบุ๊กและโซเชียลมีเดียมากมายมีทั้งข่าวปลอมที่สร้างขึ้นใหม่และเก่า ทั้งหมดข่าวที่เกิดขึ้นผู้รับ ข่าวสารไม่ได้มีองค์การในการให้ความกระจ่างในการแก้ข่าวปลอมที่เกิดขึ้นซึ่งทำให้ผู้บริโภคข่าวมีความสับสนซึ่ง อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดถึงแนวคิด ปรัชญา หลักการของศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง จนส่งผลกระทบต่อ การใช้ชีวิตร่วมกันในประเทศไทยได้ โดยเฉพาะในยุคที่มักพบข่าวปลอมแพร่ระบาดบนโลกสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า มีคนไทยถึง 40% เชื่อถือข้อมูลที่ได้รับจากช่องทาง โซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยจาก ประเทศ อื่นถึง 35% (“สถิติน่ารู้ Digital Movement ทั่วโลก ปี 2017”, 2560)

ในการตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงของข่าวสาร เพื่อให้ได้ความจริงที่ถูกต้อง เพื่อลดผลกระทบในการดำเนินชีวิตให้มากที่สุด ศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญอย่างมากในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารให้ถูกต้องและชัดเจนก่อนนำไปเผยแพร่ ดังในคัมภีร์อัลกุรอาน (ซูเราะห์ อัล-หุญรอต อายะห์ที่ 6) อัลลอฮฺทรงตรัสไว้ว่า

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ)

ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย ! หากคนชั่วนำข่าวใดๆ มาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จงสอบสวนให้แน่ชัด หากไม่แล้วพวกเจ้าก็จะก่อเคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่งโดยไม่รู้ตัว แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป”

จากความหมายของอายะห์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าศาสนาอิสลามให้ความสำคัญอย่างมากในการสืบหาข้อเท็จจริง สอบสวนที่มาของข่าวสารให้กระจ่างและชัดเจน เพราะการโกหกหรือการนำซึ่งของข่าวปลอมนั้นมีพิษภัยร้ายแรงอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตเป็นประจำวันได้ ดังในคัมภีร์อัลกุรอาน ซูเราะห์ อัลบาคอเราะห์ บางช่วงของอายะห์ที่ 217 ได้กล่าวไว้ว่า

وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ

ความว่า “และพิตนะฮ์ (การสร้างความเสียหาย การบิดเบือนข้อเท็จจริง และการใส่ร้ายป้ายสี) นั้นเป็นเรื่องใหญ่ยิ่งกว่าการฆ่า” (อัลบาคอเราะห์ 217)

ดังนั้น การสร้างเครือข่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างมาก การเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจ ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะมนุษย์ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลเพียงลำพัง จำเป็นต้องมีการตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ร่วมกันกับหลาย ๆ องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฉพาะด้าน การสร้างเครือข่ายต้องมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน เพื่อให้การทำงานร่วมกันเกิดประสิทธิภาพมากที่สุดในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องสู่สังคม

ด้วยเหตุดังกล่าว ศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามเพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย Islamic Fake News Monitoring Center (IFMC : Sure for Share) เป็นศูนย์ที่อยู่ภายใต้สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการรับข่าวสารของประชาชนมุสลิมและต่างศาสนิก ศึกษาผลกระทบข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับอิสลามบนโลกออนไลน์ พัฒนาระบบและกลไกการรวบรวมข่าวปลอมและชี้แจงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับอิสลามบนโลกออนไลน์ก่อนที่จะเผยแพร่ อีกทั้งเป็นศูนย์ที่คอยส่งเสริมความรู้ และตระหนักถึงปัญหาและการรับมือกับข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับอิสลามในประเทศ

ไทย เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินงาน และช่วยกันขับเคลื่อนสังคมให้ปราศจากข่าวปลอมหรือข้อบิดเบือนที่เกี่ยวกับอิสลาม ให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปรู้จักวิธีการตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสารบนโลกออนไลน์ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างกลุ่มเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์
2. เพื่อสร้างกลุ่มเครือข่ายที่ปรึกษาของศูนย์ในการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม
3. เพื่อสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามในด้านหลักการ ศรีทธา ด้านหลักการปฏิบัติศาสนกิจ ด้านการศึกษา ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม และด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวกับอิสลาม
2. กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา
  - 2.1 กลุ่มเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม ได้แก่ กลุ่มเยาวชน จำนวน 60คน และกลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 60 คน รวมทั้งหมด จำนวน 120 คน กลุ่มเครือข่ายที่ปรึกษา และกลุ่มภาคีเครือข่ายผู้ผลิตสื่อ
    - 2.1.1 กลุ่มเยาวชนที่เป็นแกนนำนักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 โรงเรียน ๆ ละ 5 คน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนสุกัญญาศาสตร์วิทยา โรงเรียนพัฒนศาสตร์วิทยาโรงเรียนนุรุดดิน (มุลนิธิ) โรงเรียนจรรยาอิสลาม โรงเรียนดารุลอันวารและโรงเรียนดารุลอิสละห์ แกนนำนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 มหาวิทยาลัย ๆ ละ 10 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี มหาวิทยาลัยนครราชสีมาราชชนครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
    - 2.1.2 กลุ่มประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักวิชาการ นักจัดรายการวิทยุ ผู้นำศาสนา/ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 60 คน
  - 2.2 กลุ่มเครือข่ายที่ปรึกษาของศูนย์ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด นครราชสีมา คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ศูนย์พิตวา สถาบันนวัตกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน

2.3 กลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตสื่อ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มอิสลามนรา สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมไวท์ แชนแนล และเอฟทียูทีวี

3. ขอบเขตด้านเวลาระยะเวลา เริ่มตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ 2563 - เดือนพฤศจิกายน 2563

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาของคุณภาดา ทาสีเงิน (2558) แนวทางการสร้างความร่วมมือป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ ในการศึกษาการสร้างแนวทางครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเครือข่ายในการให้ความร่วมมือกันแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสร้างความร่วมมือป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรดิตถ์ คือ หน่วยงานราชการควรมีการประชุมชี้แจงในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนในชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน อีกทั้งผู้นำชุมชนควรเข้ามาควบคุมดูแลและสอดส่องผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด และผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและจริงจัง หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ ปรีกษาเชิงจิตวิทยา แก่ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด และครอบครัว และควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในชุมชนของตนเองอย่างจริงจัง

งานวิจัยของคุณฐากร ชัยสถาพร (2560) ศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายทางสังคม กรณีศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงาน ผลการศึกษาพบว่า การสร้างเครือข่ายทางสังคมของแรงงานไทยเป็นการสร้างเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ในการพัฒนาอาชีพซึ่งกันและกัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายมีรายได้ที่แน่นอนในการเลี้ยงชีพ และเป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีอาชีพเดียวกัน เป็นกลุ่มที่พบเจอกับสภาพปัญหาเดียวกัน รวมตัวเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน โดยกระบวนการสร้างเครือข่ายทางสังคมนั้นเริ่มด้วยการพูดคุย เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่สมาชิก ว่าสมาชิกจะได้ผลประโยชน์อย่างไรบ้างในการสร้างเครือข่ายในครั้งนี้ บอกถึงข้อดี ข้อเสียในการสร้างเครือข่ายทางสังคม เมื่อสมาชิกเกิดความเข้าใจตรงกันแล้ว ต้องมีการต้องวางแผนระบบการทำงานอย่างชัดเจน ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แบ่งหน้าที่งานอย่างชัดเจน กระจายอำนาจแก่สมาชิก และมีนักการเมืองเข้ามาช่วยประสานงาน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ให้มาช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่แรงงานไทยและในการสร้างเครือข่าย ทางสังคม ร่วมกันแก้ปัญหาและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคมไปด้วยกัน

จากการศึกษาทั้ง 2 งานวิจัยจะเห็นได้ว่า การสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการทำงานร่วมกันให้มากที่สุดจะต้องประกอบไปด้วย

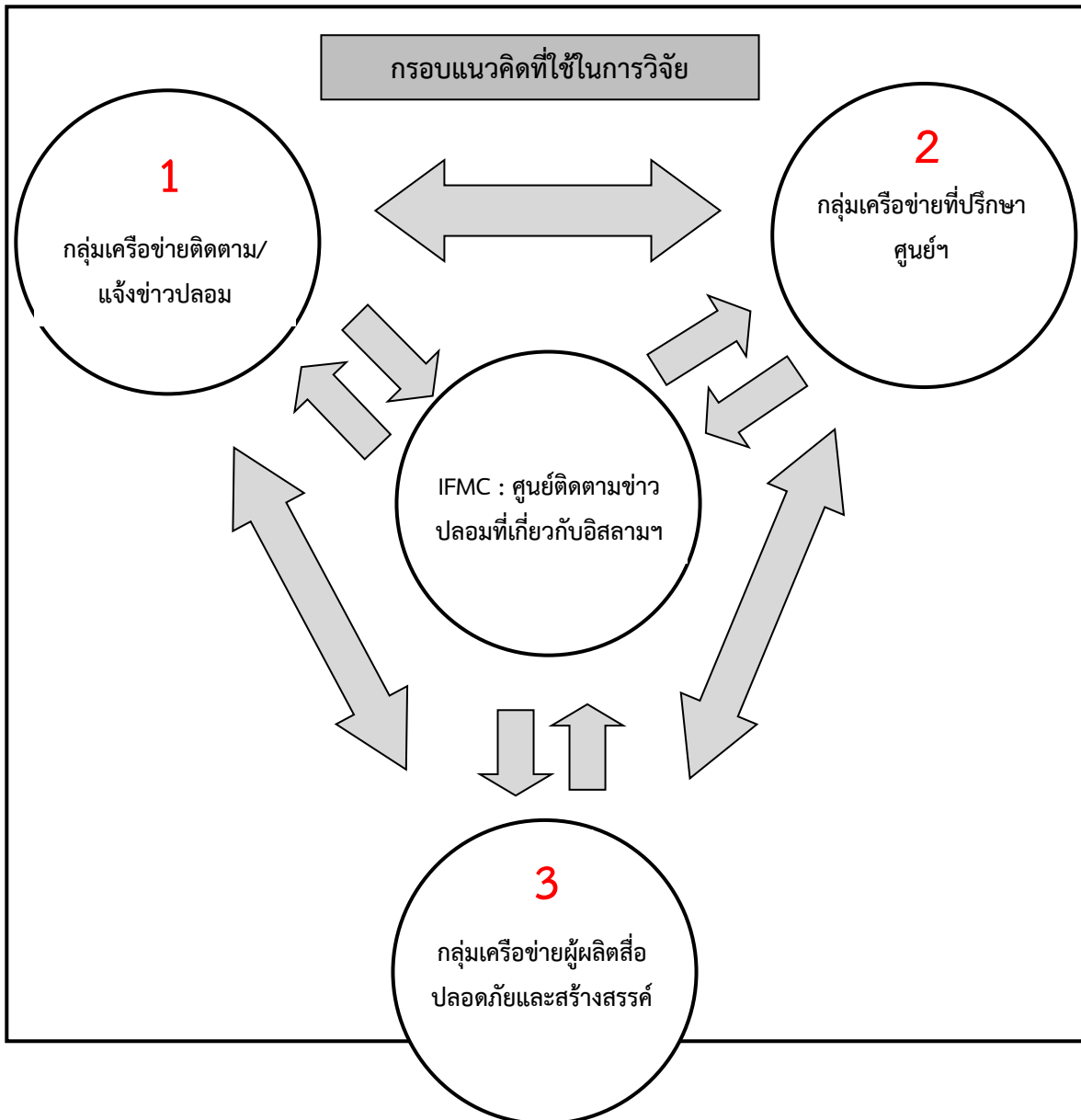
1. สมาชิกเครือข่ายมีการรับรู้ เข้าใจปัญหา ร่วมกันวางแผน และมีมุมมองที่เหมือนกัน
2. สมาชิกเครือข่ายมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

3. สมาชิกเครือข่ายมีความสนใจและมีผลประโยชน์ร่วมกัน
4. สมาชิกเครือข่ายมีส่วนร่วมในการทำงาน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน
5. สมาชิกเครือข่ายสามารถทำงานร่วมกันในขับเคลื่อนสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดสำหรับการสร้างเครือข่ายศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามเพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศ ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเครือข่ายศูนย์ติดตามข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามฯ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การสร้างกลุ่มเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม
  - 1.1 ดำเนินการจัดทำหนังสือไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเพื่อขอความอนุเคราะห์กลุ่มแกนนำนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักวิชาการ ได้แก่ โรงเรียนสุกัญญาศาสน์วิทยา โรงเรียนพัฒนศาสน์วิทยา โรงเรียนจรรยาอิสลาม โรงเรียนนุรุดดีน (มุลนิธิ) โรงเรียนดาร์ลุสละห์ และโรงเรียนดาร์ลุอันวาร นักจัดรายการวิทยุ ผู้นำศาสนา ผู้ปกครองนักเรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรมจัดเก็บข้อมูลข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม เพื่อศึกษาสภาพการรับข้อมูลข่าวสารของเยาวชนและประชาชนทั่วไปในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
  - 1.2 จัดประชุมผู้บริหารโรงเรียน ครู นักวิชาการ นักจัดรายการวิทยุ ผู้นำศาสนา ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ให้รับทราบเพื่อให้เกิดการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกันเพื่อหาแนวทางในการรับมือกับข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม
  - 1.3 จัดประชุมวางแผนการทำงานร่วมกัน และลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือระหว่างศูนย์ติดตามข่าวปลอมฯ ภายใต้สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี กับ โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม โดยมีนักวิชาการ นักจัดรายการวิทยุ ผู้นำศาสนา ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมเป็นสักขีพยาน
  - 1.4 จัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมความรู้และสร้างความตระหนักผลกระทบที่ได้รับจากข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้กับกลุ่มแกนนำนักเรียนและแกนนำนักศึกษา
  - 1.5 เยาวชนและประชาชนทั่วไปแจ้งข้อมูลข่าวสารที่อาจเข้าข่ายบิดเบือนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลาม มายังศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงต่อไป
2. การสร้างเครือข่ายกลุ่มที่ปรึกษาของศูนย์ฯ
  - 2.1 หลังจากโครงการได้ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้ดำเนินโครงการ ทางศูนย์ฯ จึงได้ดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ปรึกษาไปยังคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส สถาบันอิสลาม ศูนย์พิทักษ์ และสถาบันนวัตกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน เพื่อเป็นที่ปรึกษาให้กับทางศูนย์ฯ ในการตรวจสอบหรือวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม
  - 2.2 จัดประชุมในรูปแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางในการทำงานร่วมกัน

- 2.3 จัดประชุมวางแผนการทำงาน และลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือระหว่างศูนย์ติดตามข่าวปลอมฯ ภายใต้สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี กับ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส โดยมี หัวหน้าศูนย์พิตวา ตัวแทนจากสถาบันอิสลาม และตัวแทนจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา ร่วมเป็นสักขีพยานในการลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือ
- 2.4 จัดประชุมวางแผนการทำงานร่วมกัน และลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือระหว่างศูนย์ติดตามข่าวปลอมฯ ภายใต้สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี กับ สถาบันนวัตกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน
- 2.5 เมื่อทางศูนย์ฯ ได้รับแจ้งข้อมูลข่าวสารที่อาจเข้าข่ายบิดเบือนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลาม จะทำการส่งข้อมูลดังกล่าวไปยังคณะกรรมการที่ปรึกษาของศูนย์ฯ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาข้อมูล
- 2.6 เมื่อที่ปรึกษาฯ ทำการตรวจสอบและยืนยันข้อเท็จจริงแล้ว ทางศูนย์ฯ จะดำเนินการนำเสนอข้อเท็จจริงผ่านกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตสื่อ
3. การสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลาม
  - 3.1 ดำเนินการจัดทำหนังสือไปยังอิสลามนราและสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมไวท์แซนแนล เพื่อขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงานและสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกันในการผลิตสื่อที่เกี่ยวกับอิสลามอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย
  - 3.2 จัดประชุมวางแผนการทำงานร่วมกัน และลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมมือระหว่างศูนย์ติดตามข่าวปลอมฯ ภายใต้สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี กับ กลุ่มผู้ผลิตสื่อ โดยมีที่ปรึกษาศูนย์ฯ เป็นสักขีพยาน
  - 3.3 ผลิตสื่อที่เกี่ยวกับอิสลามอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลามผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย

ผลการดำเนินงาน

1. การสร้างกลุ่มเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม ประกอบด้วย โรงเรียนสุกัญญาศาสตร์วิทยา โรงเรียนพัฒนศาสตร์วิทยา โรงเรียนจรรยาอิสลาม โรงเรียนดาร์ลุอันวารและโรงเรียนดาร์ลุอิสละห์ ทั้ง 5 โรงเรียน และแกนนำนักศึกษา 2 มหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง กลุ่มสตรีนราธิวาส กลุ่มมุสลิมะฮฺ นักจัดรายการวิทยุ ผู้นำชุมชน/ผู้นำศาสนา กลุ่มสตรีแม่บ้านนราธิวาส และกลุ่มมุสลิมะฮฺอิสลามนราธิวาส ได้ตอบรับและยินดีให้

ความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายในการติดตามข้อมูลข่าวสารที่เข้าข่ายบิดเบือนเกี่ยวกับอิสลาม และร่วมกันขับเคลื่อนโครงการศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และได้มีการประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

1.1 ร่วมกันเป็นเครือข่ายในการติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม เพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย

1.2 มหาวิทยาลัยฟาฏอนีและเครือข่ายโรงเรียนติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม ตกลงให้แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.2.1 หน้าที่ของมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

- (1) ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเมื่อมีข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์
- (2) พิจารณาข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์
- (3) เผยแพร่ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้ประชาชนได้รับทราบ

1.2.2 หน้าที่ของเครือข่ายโรงเรียนติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม

- (1) แจ้งข้อมูลเบาะแสเมื่อมีข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์
- (2) พิจารณาข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์
- (3) เผยแพร่ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้ประชาชนได้รับทราบ

2. การสร้างกลุ่มเครือข่ายที่ปรึกษาศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ ประกอบด้วยคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส สถาบันอิสลาม ศูนย์พิตวา และสถาบันนวัตกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน ซึ่งได้รับการตอบรับและยินดีให้ความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายในการเป็นที่ปรึกษาศูนย์เพื่อพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่เข้าข่ายบิดเบือนเกี่ยวกับอิสลาม และร่วมกันขับเคลื่อนโครงการศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และได้มีการประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

2.1 ร่วมกันเป็นเครือข่ายในการติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม เพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย

2.2 มหาวิทยาลัยฟาฏอนีและภาคีเครือข่ายที่ปรึกษาของศูนย์ ตกลงให้แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.2.1 หน้าที่ของมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

- (1) ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเมื่อมีข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นบนโซเชียล
- (2) พิจารณาข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโซเชียล
- (3) เผยแพร่ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้ประชาชนได้รับทราบ

2.2.2 หน้าที่ของสำนักงานสถาบันนวัตกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน

- (1) ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเมื่อมีข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นบนโซเชียล
- (2) พิจารณาข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโซเชียล
- (3) เผยแพร่ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้ประชาชนได้รับทราบ

3. การสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอิสลาม ประกอบด้วยอิสลามนราและสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมไวท์แซนแนล ซึ่งได้รับการตอบรับและยินดีให้ความร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายในการผลิตสื่อข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอิสลามที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ และร่วมกันขับเคลื่อนโครงการศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และได้มีการประชุมวางแผนและแบ่งหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

3.1 ร่วมกันเป็นเครือข่ายในการติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม เพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย

3.2 มหาวิทยาลัยฟาฏอนี และเครือข่ายผู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์และปลอดภัย ตกลงให้แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.2.1 หน้าที่ของมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

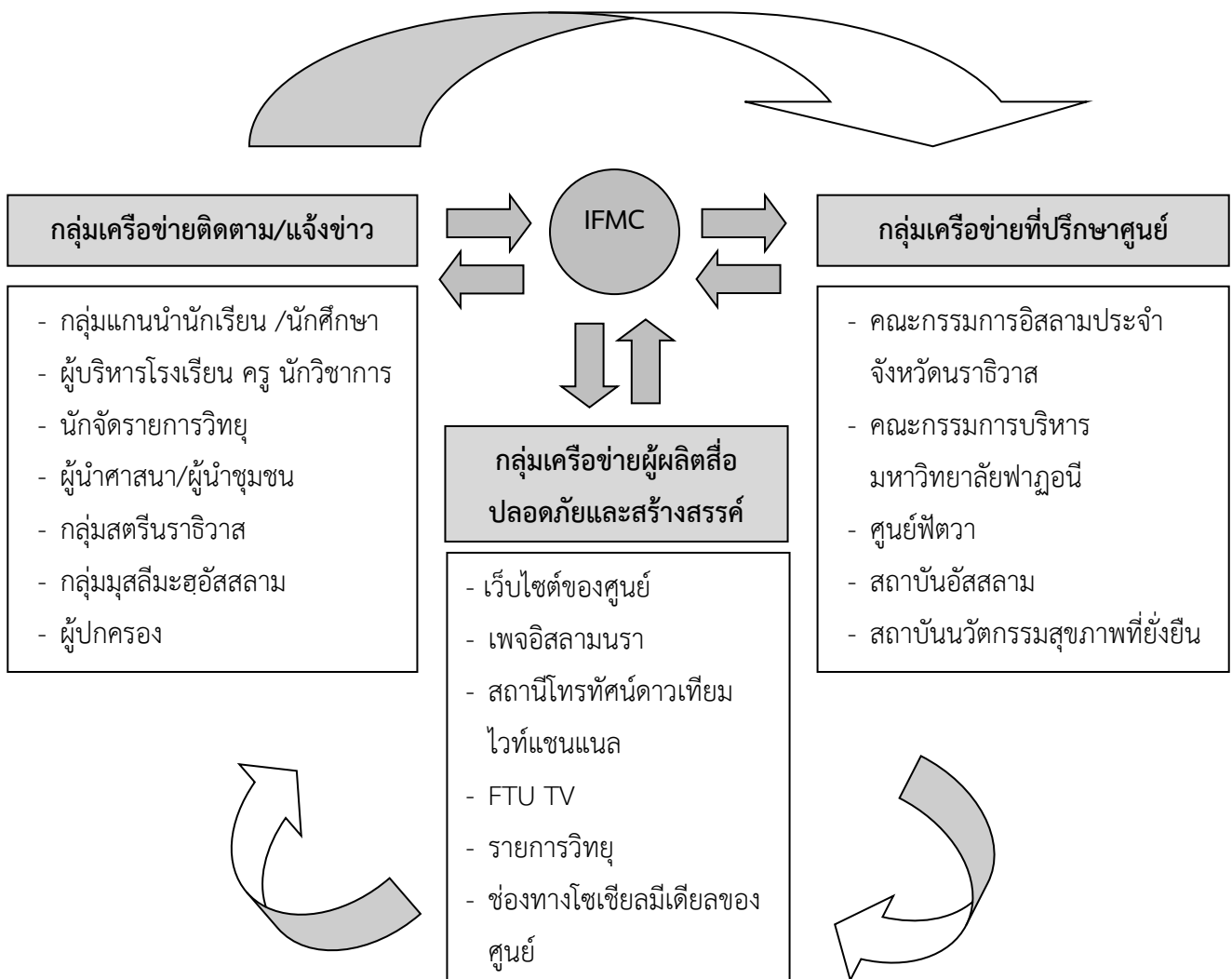
- (1) ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเมื่อมีข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นบนโซเชียล
- (2) พิจารณาข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโซเชียล
- (3) เผยแพร่ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้ประชาชนได้รับทราบ
- (4) ผลิตสื่อสร้างสรรค์และปลอดภัยที่เกี่ยวกับอิสลามสู่สังคมออนไลน์

3.2.2 หน้าที่ของผู้ผลิตสื่อกลุ่มอิสลามนราอิवास

- (1) ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเมื่อมีข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นบนโซเชียล
- (2) พิจารณาข้อมูลข่าวสารที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโซเชียล
- (3) เผยแพร่ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้ประชาชนได้รับทราบ
- (4) ผลิตสื่อสร้างสรรค์และปลอดภัยที่เกี่ยวกับอิสลามสู่สังคมออนไลน์

จากผลการดำเนินงานดังกล่าว สามารถจัดทำแผนผังการทำงานร่วมกันของกลุ่มภาคีเครือข่าย ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กระบวนการทำงานกลุ่มเครือข่ายศูนย์ติดตามข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามฯ

จากแผนผัง กระบวนการทำงานของภาคีเครือข่ายจะเริ่มต้นจากกลุ่มภาคีเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์ ทำการแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสของข่าวปลอมผ่านเว็บไซต์หรือผ่านทางโซเชียลมีเดียของศูนย์ ทางศูนย์จะดำเนินการส่งต่อข้อมูลข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้กับคณะกรรมการและที่ปรึกษาของศูนย์ ทำการตรวจสอบ พิจารณา และวินิจฉัยข้อเท็จจริง เมื่อได้รับคำตอบหรือคำยืนยันข้อเท็จจริงที่ถูกต้องจากที่ปรึกษา ทางศูนย์จะดำเนินการส่งข้อมูลที่ถูกต้องไปยังกลุ่มภาคีเครือข่ายผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย กลุ่มอิสลามนราสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมไวท์แซนแนล FTU TV รายการวิทยุ สวท.นราธิวาส เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจง่าย จัดประกาศผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ ออกแถลงการณ์ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียของศูนย์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลามให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป รวมไปถึงกลุ่มต่างศาสนิกให้ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้รับข้อมูลสามารถนำไปปฏิบัติตามหลักการอิสลามที่ได้กำหนดไว้ เป็นการขจัดสื่อร้าย ขยายสื่อดี และลดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุดจากข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามเพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศ ทางศูนย์ได้ดำเนินการสร้างกลุ่มภาคีเครือข่ายออกเป็น 3 เครือข่าย คือ กลุ่มภาคีเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์ กลุ่มภาคีเครือข่ายที่ปรึกษาของศูนย์ในการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลาม และกลุ่มภาคีเครือข่ายผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลาม

ข่าวปลอม (Fake News) คือ การบิดเบือนข้อมูลข้อเท็จจริง สร้างความเสียหายตั้งแต่ระดับบุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน หรือองค์กร จนนำไปสู่ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ในการการสร้างเครือข่ายในการติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามจะเริ่มต้นจากตัวบุคคล คือ เยาวชน และประชาชนทั่วไปให้เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ และตระหนักถึงผลกระทบที่ได้รับจากข่าวปลอม โดยแต่ละคนมีจิตสำนึกที่ดี รู้เท่าทันสื่อสามารถรับมือกับข่าวปลอมได้ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในการเข้าถึงโซเชียลได้อย่างปลอดภัยและมีสติ สามารถชักนำหรือบอกต่อให้กับคนรอบข้างได้เข้าใจถึงพิษภัยของข่าวปลอม จากความตระหนักดังกล่าว นำไปสู่การสร้างกลุ่ม สร้างเครือข่ายในการติดตามข่าวปลอม ตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล ของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม ตลอดจนสามารถหาข้อเท็จจริงและเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องสู่สังคมได้

กลุ่มภาคีเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์ จะประกอบไปด้วย กลุ่มเยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง กลุ่มสตรีนราธิวาส กลุ่มมุสลิมะฮฺ นักจัดรายการวิทยุ ผู้นำชุมชน/ผู้นำศาสนา กลุ่มสตรีแม่บ้านนราธิวาส และกลุ่มมุสลิมะฮฺอิสลามนราธิวาส ซึ่งกลุ่มภาคีเครือข่ายติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ จะเป็นกลุ่มแรกเมื่อพบเจอ หรือเห็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับ

อิสลามในด้านหลักการศรัทธา ด้านหลักการปฏิบัติศาสนกิจ ด้านการศึกษา ด้านสังคมพัฒนาธรรมการอยู่ร่วมกันที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์ และด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวกับอิสลาม แล้วมีทางกลุ่มภาคีเครือข่ายนี้จะทำการแจ้งข้อมูลข่าวสารมายังศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ (IFMC) โดยข้อมูลข่าวสารจะอยู่ในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว หรือคลิปเสียง โดยการแจ้งข้อมูลข่าวปลอมมายังศูนย์ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของศูนย์ หรือช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียที่ได้มีการสร้างกลุ่มไว้เพื่อติดต่อประสานงานกัน เพื่อให้ทางศูนย์จะได้ดำเนินการส่งข้อมูลให้ที่ปรึกษาของศูนย์เฉพาะด้านทำการตรวจสอบ และวินิจฉัยข้อมูลต่อไป

ทั้งนี้ ในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องไปยังผู้แจ้งเบาะแสที่อาจจะเป็นข่าวปลอมมายังศูนย์ ทางศูนย์ได้ทำการติดต่อประสานงานเพื่อสร้างกลุ่มภาคีเครือข่ายที่ปรึกษา ประกอบไปด้วย คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด นราธิวาส คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ศูนย์พิตวา สถาบันอิสลาม และสถาบันนวัตกรรมสุขภาพที่ยั่งยืน โดยกลุ่มภาคีเครือข่ายนี้จะทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบ และวินิจฉัยข้อมูลที่อาจจะเป็นข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม ที่ได้รับจากแจ้งจากกลุ่มภาคีเครือข่ายติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม โดยการพิจารณาข้อมูลแต่ละครั้ง จะประกอบไปด้วยผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในหลักการศาสนาอิสลาม จะยึดคัมภีร์อัลกุรอาน และอัลสุนนะห์ของท่านรอสูลุลลอฮ์เป็นแนวทางในการตรวจสอบ พิจารณาและวินิจฉัยข้อมูล อีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการเผยแพร่ข้อเท็จจริงให้กับเยาวชน และประชาชนได้รับทราบ

จะเห็นได้ว่าการสร้างเครือข่ายศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามเพื่อลดผลกระทบการดำเนินชีวิตของมุสลิมในประเทศ จะสอดคล้องกับแนวคิดของนายแพทย์ ประเวศ วะสี (ยุทธศาสตร์สังคมเข้มแข็ง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน) “วิธีออกจากคุกและระเบิดพลังศักยภาพของความเป็นมนุษย์” คือ ปกค. หรือ INN ดังนี้ (1) ป = ปัจเจกบุคคล (Individual) แต่ละคนเกิดสำนึกในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ ตนเอง โดยเกิดขึ้นเองก็ตาม หรือโดยการชักนำของ กัลยาณมิตรหรือโดยการสื่อสารก็ตาม จะเกิดความปิติสุข ชิมชานทั่วสรรพางค์กาย และลงมือทำอะไรดี ๆ ที่ตนชอบ (2) ก = กลุ่ม (Nodes) คนที่มีจริตหรือวัตถุประสงค์ตรงกันมา รวมตัวร่วมคิด ร่วมทำ เป็นกลุ่มสร้างสรรค์หรือชุมชนอย่างหลากหลาย การรวมตัวร่วมคิดร่วมทำหรือกระบวนการกลุ่ม คือ การ เรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ชั้นพื้นฐาน ดังกล่าวในตอนี่ ๔ เป็นกลุ่มที่มีความสุข ประดุจบรรลุนิพพาน มีพลังทางปัญญาและพลังทางสังคม (3) ค = เครือข่าย (Networks) ป และ ก ดังกล่าวใน (1) และ (2) เข้ามาเชื่อมโยง กันเป็นเครือข่าย ปกค. หรือ INN นี้ เมื่อทำมากเข้า ๆ สังคมก็จะเปลี่ยน จากสังคมที่มีแต่แห่งอำนาจ กลายเป็นสังคมเครือข่าย ที่ผู้คนมีความเสมอภาค มีศักยภาพ มีความสุข ประดุจบรรลุนิพพาน และมีพลังสร้างสรรค์มหาศาล เป็นสังคมเข้มแข็ง สังคมเครือข่ายจะมีชีวิตของตนเอง เรียนรู้จากกันขยายตัวและเพิ่มคุณภาพขึ้นเรื่อย ๆ ปกค. หรือ INN ได้รับการพิสูจน์ด้วยการลองทำมาแล้ว ว่าทำได้ง่าย เกิดความสุขจริง เกิดความสร้างสรรค์จริง ควรที่คนไทยจะเรียนรู้ลองปฏิบัติ ได้รับ

ผลจากการปฏิบัติ แนะนำเพื่อนมนุษย์ และสื่อสารให้เพื่อนคนไทยเกิดสำนึกในศักดิ์ศรี และศักยภาพในความเป็นมนุษย์ของตนเอง และช่วยกัน สร้างสังคมเครือข่ายหรือสังคมเข้มแข็งให้เต็มประเทศ เช่นเดียวกันในการทำงานกลุ่มภาคีเครือข่ายของศูนย์ เมื่อทางศูนย์ได้รับข้อมูลหรือเบาะแสของข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์จากภาคีเครือข่ายติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอิสลามบนโลกออนไลน์ ทางศูนย์จะดำเนินการส่งต่อข้อมูลข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามให้กับคณะกรรมการและที่ปรึกษาของศูนย์ ทำการตรวจสอบ พิจารณา และวินิจฉัยข้อเท็จจริง เมื่อได้รับคำตอบหรือคำยืนยันข้อเท็จจริงที่ถูกต้องจากที่ปรึกษา ทางศูนย์จะดำเนินการส่งข้อมูลที่ถูกต้องไปยังกลุ่มภาคีเครือข่ายผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย กลุ่มอิสลามนราสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมไวท์แซนแนล FTU TV รายการวิทยุ สวท.นราธิวาส เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจง่าย จัดประกาศผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ ออกแถลงการณ์ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียของศูนย์ในการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับอิสลามให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป รวมไปถึงกลุ่มต่างศาสนิกให้ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้รับข้อมูลสามารถนำไปปฏิบัติตามหลักการอิสลามที่ได้กำหนดไว้เป็นการขจัดสื่อร้าย ขยายสื่อดี และลดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุดจากข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากกลุ่มภาคีเครือข่าย

1. ทางศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ ควรสร้างภาคีเครือข่ายกับกลุ่มเยาวชนนอกระบบการศึกษา เพื่อเป็นกระบอกเสียงหนึ่งสำหรับกลุ่มเยาวชนที่ขาดความรู้
2. ทางศูนย์ติดตามข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลามฯ ควรจัดทำคู่มือ หรือหลักสูตรที่เกี่ยวกับการรับมือและการป้องกันข่าวปลอมที่เกี่ยวกับอิสลาม ให้กับกลุ่มภาคีเครือข่ายได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อใช้ในโรงเรียนหรือองค์กรภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
3. ควรติดตามการทำงานของกลุ่มภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจ และเสริมสร้างต่อยอดภารกิจต่าง ๆ ในการทำงานร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- คุณฐากร ชัยสถาพร. 2560. ศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายทางสังคม กรณีศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานไทย (The guidelines to create a social network A case study of the bilateral to enhance the quality of Thai labors). หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๐ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- นันทิกา หนูสม, & วิโรจน์ สุทธิสีมา. (2019). The Analysis of Fake News and The Level of Media Literacy of Users in Bangkok. *Journal of Communication Arts*, 37(1), 37-45.
- นันทิกา หนูสม. ลักษณะของข่าวปลอมในประเทศไทยและระดับความรู้เท่าทันข่าวปลอมบนเฟซบุ๊ก ของผู้รับสารในเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารนิเทศศาสตร์ปีที่ 37 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน 2562*
- นายแพทย์ประเวศ วะสี. (2017). ยุทธศาสตร์สังคมเข้มแข็ง ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน.
- พิชญาพร ประครองใจ, & เอกรงค์ ปั่นพงษ์. (2019). รู้เท่าทันสื่อดิจิทัลกับบทบาทของผู้บริโภค. *วารสารการสื่อสารมวลชน*, 7(1), 133-146.
- ภาดา ทาสีเงิน. 2558. แนวทางการสร้างความร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในจังหวัดอุดรธานี (Guidelines for the Cooperation Building of Drug Prevention and Solution of the Community Leaders in Uttaradit Province). *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์*, 10(1): 67-76
- Luangon, D., Thongsook, P., Watanapruk, P., Poiynok, S., Boonurai, S., Thongchai, P., & Ruangtip, P. (2018). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชลบุรี. *JOURNAL OF EDUCATION KHON KAEN UNIVERSITY*, 41(2), 31- 44.
- Uthayaratana, S. (2019). วิกฤตสื่อในสังคมไทย: การศึกษาและการพัฒนารูปแบบการรายงานข่าวสันติภาพ โดย พุทธ สันติ วิสี. *Journal of MCU Peace Studies*, 7(3), 723-736.

